کېږدۍ

سلیمان لایق

خپروونکی

Ketabton.com

د افغانســــــــــتان د علومو اکاډیمی
د ژبو او ادبیاتو علمی او تحقیقی مرکز
پښتو ټولنه

دوهم چاپ

(c) ketabton.com: The Digital Library

دا د شعر کیـــــــږدی هغو قهرمانو کارگرانوته اهداء کوم چې د سالنګ

په سختو غرونوکې یې د خپل وطن دانسان د تلوراتلو لار سیخه او هواره

کړه .

(سلیمان لایق)

(c) ketabton.com: The Digital Library

(د دوهم چاپ سریزه)

دا کــــــــېږدۍ

دا د سارابې ټاټوبی بېړۍ چې سلګونه کاله په دې شګلنو او لمر وهلو دښتو کې ښکته او پورته ځی او راځی زما لپاره نه تمامېدونکې او بې انجامه مضمون دی ؛

دا د هغو سرګردانو پرګنو د خونړیو بریو، ترخو ماتو، دردوونکو مرګونو، لویو تباهیو او د هغه رټل شوی انسان سره د بې ساریو ظلمونو مضمون دی چې نه ماتېږي، نه ورکېږي او خپل انسانی غرور د چا پښنو ته نه غورځوي ،

د کېږدۍ ژبه د بادونو ژبه، د تالندو ژبه، د باران ژبه او کله کله د بیابان په ارت ګوګل کې د اوږدو چوپیاوو او ژورو ترږمیو ژبه ده ،

د هغې سرګذشت د یو سرګردان او رنځ ځپلی ملت سرګذشت دی چې له پیړیو راهیسی لوږو ، راځونو، دښمنیو او نه تمامېدونکو بې ثمره منـډوته ورشړل شوی دی ،

(c) ketabton.com: The Digital Library

زما ترانې، سرودونه او داستانونه د همدې سارايي غمځپلی بېړۍ زمن او لونه دي او زه لا تر اوسه دچوپو او غمجنو دښتو د همدې تورې نافرارې کـېږدۍ شاګردیم ،

په دې باور چې دا توره بېړۍ به د بري او نیکمرغۍ ساحل ته ورسېږي او په دې تکیه چې رارسېدونکی سباوون به هغې ته سور رنګـ ورکړي او د تورو تنابونو پر ځای به پر هغې باندې د لمرزرین مزی وغځوی، خپلی سندرې په دې راویښېدونکو بیابانونو کې پیل کوم .

پرېږده چې دا د غمونو توره بېړۍ د راختونکې لمر په وړانګو کې سره شي .

سلیمان لایق

(دریم)

(c) ketabton.com: The Digital Library

(پیشگفتار چاپ اول)

بجای مقدمه

این مجموعه زیبا گلدسته ای رنگین از اشعار سلیمان لایق، شاعر انقلابی و عصیانگر دوران ماست . افتخاردارم که سطری چند بجای مقدمه برآن می نویسم .

شرایط چاپ این اثر گرانبها و سطور محدودیکه برای این مقدمه اختصاص یافته است ، بمن اجازه نمیدهد درین جا به تشریع دقایق ادبی لطیف آن ، از نظرگاه زیبایی شناسی هنری بپردازم و یا ارزشهای اجتماعی آن را به معیار وظایف یک شاعر متعهدد و مسوؤل چون سلیمان لایق، مورد ارزیابی انتقادی قراردهم . از سوی دیگر بهترین جوابگوی این دوسوال عمده و اساسی درباره اینکه: آیااستنباط شاعر از محیط طبیعي و اجتماعی اش چیست ؟ و آیا مسایل مربوط به آن را چگونه مطرح و حل میکند ؟ تنها و تناه خود شعر و اثر اوست و لا غیر !

معهذا، این حقیقت را نمیتوان ناگفته گذاشت که سلیمان لایق این شاعر

(c) ketabton.com: The Digital Library

پیشاهنگ کشورما، به دو زبان دری وپښتو شعر میگوید و در هردو زبان بطور کلی. اشعارش از لحاظ شکل (تصویر ذهنی و صورت ظاهری) ملی و تاریخی است و از لحاظ محتوی دموکراتیک و انقلابی. ملی و تاریخی بدین معنی که: تصویر های او از آوارگی صحرانوردان چادرنشین در دشتهای گرم و سوزان کشور تا رنجهای بیکران زحمتکشان اسیر و شلاق خورده کوهپایه های پربرف چونغر، از هیاهوی بزم آرایان کرسی پرست شهرهای ویران تا بساط ننگین برج نشینان مفتخوار قاعه های فیودالی در روستاهای ستمکش، از پیامبران خروشان اباسین تا به نبض آشنایان گردابهای آموز عقابان پامیر تا شیران خیبر و همه آنچه درین محدوده جغرافیایی د رحال شدن و گذشتن بود و هست و در چارچوب مناسبات اجتماعی. اقتصادیمعین و فرهنگی ناشی از آن که دارای گذشتهء تاریخی خاص خود و ممیزات ملی مخصوص به خود بود و در زیر تأثیر قانونمندی عام تکامل اجتماعی تا مقطع زندگی شاعر رسیده است، با واقعگرایی انقلابی بصورت زنده وفعال ارائه و تمثیل می شود و آنچه مربوط بشکل ظاهری شعر لایق است ادامهٔ سنت های ارزنده و دارای نیروی حیاتی استادان کلاسیک شعر پښتو است که با نوآوری سالم، خلاق و تکامل دهنده مرحله نوین و جدیدی را در شکل شعر پښتو بنیانگذاری میکند و بدون اینکه به اصول انکشاف یابنده وقابل رشد زبان شعر در ادب پښتو پشت پا زند. باایجادگریهای خلاق درین زمینه، آنرا تکامل میدهد و ظرفیت هنری و تکنیکی بزرگتر و بیشتری بآن می بخشد.

و اما، محتوی دموکراتیک و انقلابی باین معنی که: سلیمان لایق، سخنگوی پرشور و انعکاس دهنده صدیق و راستین نیازها و آرمانهای توده های بزرگ اکثریت محروم جامعه ستمکشی افغانستان است و این نیازها و آرمانها را

(c) ketabton.com: The Digital Library

بمعیار جهان بینی علمی طبقه کارگر - این ذره بین حساسی و دقیق شناخت علمی هستی و ماهیت، حال و آینده و رهنمای عمل رهای بخش تمام زحمتکشان وطنی و جهانی که در آن زندگی میکنند - می سنجد . باساس ایمان خلل ناپذیر او باین جهانبینی علمی بود که توانست افتخار امتیاز نشراتی و مدیریت مسوول مبارز و پر افتخار پرچم (ارگان حزب دموکراتیک خلق افغانستان) این پیشاهنگ طبقه کارگر کشور و تمام زحمتکشان افغانستان ، این مبارز سرسخت و راستین راه تأمین حقوق ملی و دموکراتیک وارمانهای انقلابی اکثریت بلاکشیده خلق افغانستان این ترجمان صدیق ، بیانگر و مدافع بی ترس مبارزات جهانشمول طبقه کارگر بین المللی ، جنبش های رهایی بخش ملی و جبهه جهانی نیروهای پیشاهنگ ترقی و انقلاب در سراسر جهان را حاصل کند .

سلیمان لایق ، به‌عنوان یک شاعر با درک این مطلب اساسی و علمی که روبنای فاسد و از جمله پدیده های تأخرپسند فرهنگی ، در مقطع خاصی از فعالیتهای هنری چون شعر و شاعری - خاصه در جامعه که از لحاظ نهضت ملی و اجتماعی هنوز در مرحله قشری و احساسی قرار دارد میتواند برای تحمیق توده ها و منحرف ساختن نیرو های جوانان و مستعد بفعالیتهای انقلابی سلاح مؤثر و زهرآلودی باشد . بحق و بجا بمبارزه با شاعران مزدور و درباری و خدمتگزاران فرهنگ برسوده و فاسد طبقات حاکمه و ستمگر و نظام طاعون زدۀ فیودالی برخاسته ، آنها را بشدت مورد حمله قرار میدهدو به‌آنها بی باکانه میتازد . بیائید این حقیقت را درین مجموعه و بخصوص زیر عنوان (**له درباری شاعر سره**) باهم بخوانیم و بدانیم که: او یعنی سلیمان لایق - این شاعر مردم، شاعر عصر و دوران رستاخیز توده ها ،

(c) ketabton.com: The Digital Library

برای رهایی مردم محروم کشور خود از بیهوده گیها و بی فرهنگیها ، شاعران بزمها - بزمهای درباری ، بزمهای فحاشی ، بزمهای رقصهای عریان دختران بی حجاب و عشوه های دلیرانه بغرضی اطفای شهوات اهریمنانه ، بزمهای خمها و جامها ، بزمهای گناهها وهوسها ، بزمهای اقبال کاخها و ذلت وبرانه ها را بشدت محکوم میکند و باین می نازدو بجا می نازد که خودش ، یعنی سلیمان لایق ، شاعر توده های محروم ، فریاد غلامان ، رنج کارگران ، زحمت و ستمکشی دهقانان ، ادبار غژدی نشینان ، از پا افتادن مظلومان ، ناله ناتوانان ، اشک اسیران ، ننگ بزرگران ، مبارزهٔ کارگران و محبت و مؤدت خلقهای وطنش و سراسر جهان است . او میبالد که باین کار : بر تودهٔ باروت آتشی مینگارد : آری ! او چنین کرده است . او چنین خواهد کرد . و او خود را پرچمدار سنگر زحمتکشان کشورش میداند و میگوید : تا زنده است درین موقف پابرجاست .

زهی تصمیم و ارادهٔ انقلابی ! پیروز باد لایق و آرمانهایش

۲ دلو ۱۳۵٤

کابل

بارق شفیعی

(اووم)

(c) ketabton.com: The Digital Library

فهرست

ګڼه	عنوان	مخ
۱	یه خلکو خلکو !	۱
۲	اوربده لار	٤
۳	پلی	۷
٤	هېرشوی ګل	۱۰
۵	د نیوا په غاړه	۱۳
٦	ژیړې شپې	۱۸
۷	د شګو کور	۲۱
۸	وصیت لیک	۲۳
۹	سرګردان	۲٤

(اتم)

(c) ketabton.com: The Digital Library

۱۰	کیږدۍ	۲۵
۱۱	چونغرته (۱۲) ترانه	۲۷
۱۲	چونغرته (۱۳) ترانه	۳۰
۱۳	چونغرته (۱۸) ترانه	۳۳
۱۴	چونغرته (۱۹) ترانه	۳۵
۱۵	چونغرته (۲۱) ترانه	۳۸
۱۶	چونغرته (۲۲) ترانه	٤۱
۱۷	چونغرته (۲٦) ترانه	٤٤
۱۸	چونغرته (۲۷) ترانه	٤۷
۱۹	شاعرته ! لمړی پیغام	۵۰
۲۰	شاعرته ! دوهم پیغام	۵۵
۲۱	د کنړ سین	۵۹
۲۲	له درباری شاعر سره	٦۲
۲۳	ورکه‌لار	۷۰
۲٤	ځوان شاعرته	۷۳
۲۵	یه‌خلکو ! خلکو	۸۰

(c) ketabton.com: The Digital Library

يه خلکو خلکو

يه خـــــلکو خلکو ، د وطن خلکو
يه ويږيـــــو تږيو ، د غـــــرو و گرو
آزادي څه ده ، خپـــــلواکي څه ده
يه درنه جـــــارشم لوڅو لغـــــرو

که وطن لوڅ وي ، که وطن وران وی
سمسوری څه ده ، آبـــــادی څه ده
که لــــوټول وي ، که ډوبـول وي
خپـــــلواکی څه ده ، آزادي څه ده

بې روحه خــــاوره ، آبـــاده نه ده
بې پوهی خـــلك واره بنـــديان دي
دا پښی لـــــــوڅی ، دا په نس وږي
واړه مـــريان دي ، ټول غلامــــان دي

که آزادي ده، که خپـــــلواکې ده
د څــــو سړو ده ، د ټولــــــو نه ده
که واکـــداري ده، که کامـرانې ده
د يوې مـــانۍ ده، د شپـــــولو نه ده

(c) ketabton.com: The Digital Library

آزاد هغـــه وي ، چــې په تن پټ وی
آزاد هغه وي چې په نس مـــــوړوی
آزاد هغه وي چې واک يې خپـل وي
آزاد هغه وي چې په ځـــان جور وي

آزاد هغه وي چې کـــوريې خپل وي
په جهـــان ښوري لــــونړۍ وينی
آزاد هغه وي چې په هـــــــر گام کی
هـــم تلک وينی هم کــــړۍ وينی

په وږيـــو تــږيو ، په غـــــــلامانو
ليــږ رابيـــدار شئ، درنه قربان شم
په درواري شـــم، راگــــړندي شي
نه چې بوډا شم، نه چې ستومـان شم

راځئ چې يو شو ، راځئ چې يو شو
په گـــډه مات کړو دا ځنځيــــرونه
راځئ چې پريکړو، راځئ چې وران کړو
مرغــــلين پړي ، تور زنـــــــــدانونه

له غـــرو رغـــو نه، له دريـــابونو
له سپيـــــرو دښتو، له تـــورو خونو
سره راټـــول شئ، سره قـــوت شئ
په سيـــلاوونو ، په توپــــــانونو

(c) ketabton.com: The Digital Library

اوس د بادونـــــو مستو شپـــو کې
مـــا ته رارسی ستاسی غـــږونه
د لمـــر په وړانـــگو جهان ته لېږم
ستـــاسی له قهره ډک فــــریادونه

یه لـــــویه ولسه ته په ځـــــان پویې
ته ستـــر قوت یې، ته لـوی ملت یې
هم آزادي یې ، هم نیـــکمرغی یې
هم عـــدالت یې، هم کـرامت یې

د تاریـــخ کرښی ، د زمـــان پایې
په تا ډکېـــــږي، په تا غـــږیږي
دا کـــږې لاری، دالـویې کندې
په تا سیخیـــږي ، په تا سمیـــږي

که څوک قوي دی، خو تا قوي که
که څوک کمزور دی ، د تا کمزور دی
له تا بل شوی ، له تا جـــگـ شوی
که چتري اور دی، که چیرې شور دی

وږي دویم کابل ۱۳۴۲

(c) ketabton.com: The Digital Library

اوږده لار

په تــــــوله سیمه کې بـــاران اوري
آسمــــــان ناري وهی وریـــځ ژاړي
زمــــــوږ د مخه په یوه خــــره باندې
یوه کـــــده لېږدي اوږده لار نغـــاړي

څو زړې خـــــولی په بـــاران لندې
په خــــرې پرتې او به ترې داري وهی
شپیته کـــــلن بوډا له ښځی ســــره
پسې روان دی سختــــــی لاری وهی

د ښځی غیــږ کې یو مـــاشوم ویده دی
کـــله چې تالنـــــده شی وریږدي
موریې راټینګـ کړی چې دی وژاړي
سریې خپـــــل زړه ته برابر کېـــږدي

د باران څاڅــــــکې لکه غشی راځی
سوړ باد په ستر ګــــــو لکه ستنی لګی
د لار تېرې شـــګی په لـــــــو څو پښو
د چړو څو کــــــو په شان سونی لــګی

(c) ketabton.com: The Digital Library

د بوډا پوزی نه اوبه څاځی
باد چې پیاوړی شي ځګیروی کوی
کله چې وپرزي نو شکر وایي
بیا چې راپورته شي ستمی وهی

ای پردیسانو د وطن زمنو
ستاسی مړستون او ستاسی ګور چیرې؟
چیرې خاپوړی چیرې لوبی کوئ
ستاسی روغتون او ستاسی کور چیرې؟

آیا دررسی د زمان سندرې
چې درست بشر یو کلی کور بولی
خو تا پخپل پراخ هیواد کې ولی
نه څوک شریک او نه خپل ورور بولی؟

باران خو ګورئ چې قطره قطره دی
چې سره یو شی لوی دریاب جوړ کړي
بیا چې په یوه لارهکې سر کیږدي
کانې پرې باسی او سیلاب جوړ کړي

(c) ketabton.com: The Digital Library

په تـــــوله سیمه کې بـــاران اوري
آسمــــــان نارې وهی وریـــــځ ژاړي
زمــــــوږ د مخه په یوه خـــــره باندې
یوه کـــــده لیږدي اوږده لار نغـــاړي

دغوایي ۱۳ کابل ۱۳۴۳

(c) ketabton.com: The Digital Library

پلې

د اوچتــــو غــرو په منځ کې
په اسفالت ســـــړک روان و
مــلا دردمنه ، پښې چـــاودې
لاره لـــرې وه ستــــومان و
لـــــرې پلنې وې په غـــــرونو
راروان یاغــــــــــې توپـان و

لاروي ته ور په یـــــــاد شول
په دې واټ کې خپل کـــارونه
د دې غـــــرو په مـــاتوو کې
خپـــــلې هڅې ، زحمتـــونه
کلنـــــګونه ، زنبیـــــلونه
ســـاړه ژمی ، سخت کــلونه

کلـــکې پرښې مې کړې ماتې
سرکش غــرونه مې هوار کړل
سین مې سیخ که خپل بستر کې
ســیــــلاوونه مې مهـــار کړل
ستــر پلـــونه مې تیـــار کړل
توپـــــانونه مې ایسار کـــړل

(c) ketabton.com: The Digital Library

په بریتـــــــو د مســـاپر کې
یوه ترۍ مســـــــکا پیدا شوه
په ســـــاده زړه کې یې ویښه
یوه خــــوب وړې تمنـــا شوه
«کاشکې بیـــا په دغو غرو کې
د کــارو نو سوه غوغـــا شوه»

«کاشکې بیـــا دغـــو دروته
پخـــــوانی ملـــګري راشی
کاشـــکې بیـــا په دغــو لاره
لمــــر راو خیـــژي رڼـــا شی
کاشکې بیـــا زمـــا غـــوږو ته
د مـــاشین سنــــدره راشی»

«کاشـــکې دغه ځیـــږه لاره
بیـــا زمــــوږه د کــارو شی
په هـــــر موړ او هره څـــوکه
مــــاشینونه په نـــــارو شی
دا وطـــن او دغــه سیـــــمه
د جهــــــان د ننـــدارو شی»
نا څـــاپي وربانــــــدې راغی
یو مــــــوټر له پاسو غـــرونو

(c) ketabton.com: The Digital Library

شکّی ختې یې وربــــاد کړې
دی یې ویوست له اوبــــونه
پنــــډیې ولــــوېده له شــــانه
رابیــــــــدار شو له خوبونه

اوسیـــــــلی یې را اوچت شو
له گـــــــوگله سره لمبه شو
په یوه تیــــږه باندې کیناست
په خپل ځــــان باندې اخته شو
وی یې «بیا دغه شین سترگې»[1]
مـــــــاته ولی په غصـــه شو

اې دغـــــــــرونو مساپره !
دهر چــــا ده خپــــله برخه
ترخو دا آسمـــــان ولاړ وي
و به نه وزي له دې نـــــرخه
څه اوچت څه لنـــــډوه یې
دغه تـــــوره اوږده کـــــرخه

دغبرگولی ٦ سالنگ ۱۳۴۲

۱ ــ شین سترگی – آسمان

(c) ketabton.com: The Digital Library

هیر شوی گل

دیوه خــــوږ له ځنـــګه ناست یم
ستــــــــړی شوی، سا نیــــولی
پښی تـــــر دوړو لانـــــــدې پټی
وږی تـــــږی، لمــــــــر وهــلی

نظـــر ورمه اې خـــــوا دې خـوا
په پوټیــــــو په اغـــــــــزو کې
کــــــــله لوېږي په کـــــربوړو
کـــــــــله ښوري په وښــــو کې

د میـــــږیانو ځالی خـــــوا کې
سو اوږده پـــــــانه پـــرته ده
بـــــاد راوږې، لمـــــــر وهلی
یېره شــــوی ده، ورســــــته ده

خــدازده خـــدازده دغه پـــــانه
چـــــا راوړی له باغـــــــــــونو
کـــــوم شپــــانه په لښته پــورې
سیــــــــــــلاوونو، که بـــــادونو

(c) ketabton.com: The Digital Library

او دا پــــــــاڼه پــــــــاڼه نه ده
دا یو ګــــــــل دی رژیــــــدلی
بې باغــــــــــوانه راشین شوی
لــــــکه ستــوری ځلېـــدلی

پســــــــرلی راغــــــــــوړولی
یــــــوه شیبه یې خنــــــدولی
تنهـــــــایي له پښــو لـــوولی
د جــــــوزا لمـــــرو وژلی

ته بې سره د بیــــــــــدیا ګــــله
څه بېــــځایه زرغـــــون شوی
د ســــــاره په چپـــــــاوو کې
تبــــــا شوی ، زبـــــون شوی

نه چـــــا باغ کې کېنـــــــولی
نه چـــــا زلفو کې ټومبـــــلی
یوه خـــــوله یې خندیـــــدلی
بیـــــــا دستی یې رژیـــــدلی

(c) ketabton.com: The Digital Library

نه په مينه کې بدنـــــــام شوی
نه قاصـــد د کـوم پيـــام شوی
نه وږمـــه د کـــوم مشام شوی
نه د بـــاغ شوی ، نه د بـام شوی

نه بـــــورا درنه تـــــاو شوی
نه بلبـــــــــــل درنه خبـر شو
نه ځــــوځان چـــا درنه پريکړه
نه لښتــــــی دربـــــــرابر شو

زمـــــــا په ځېـــر لمـــر وهلی
وينـــــــه وچه ، رنــــگ بايللی
سر په خــــــــاورو ايښـــوولی
بې گنــــــــاه له مينځه تــــللی

د بيـــــديا هيــــر شوی گـــله
ته لا ښه يې ، زه دې ستـــــايم
زه کـه مـــــرم که تبـــــا کېږم
يک تنهـــــــايم ، يک تنهـــايم

د چنگابښ ۱۵ کوهدامن ۱۳۳۹

(c) ketabton.com: The Digital Library

د نیوا په غاره (۱)

نیــــمه شپه ده زه بیــــــــداریم
خوب مې نشته ، خوب به څه وي
څـــــوک چې ما بیــدرده بولي
درد به څه ، آشـــوب به څه وي

• • •

زړه مې غـــواړي چې ناري کم
د نیـــــــوا د سین په غـــــاړه
لیـــــــــوني په ځان خبــر کړم
پې کـــم خــــلاصه خپله غاړه

• • •

د اسحـــق په کـــــــلیسا کې
لا جــــــاري د مـــزدور ویني
دا خــــوزه گنـــــاگار نه یم
چې ته ړونـــــــدې نه یې ویني

• • •

(c) ketabton.com: The Digital Library

دلـــــته هـلته ، بنکـــــته پورته

توپـــــانونه ، توپـــــانونه

لا خوځېـــــږي، لا جـــګېږي

بحـــر بحـــر ، غرونه غـــرونه

• • •

لا د سرې د میـــــدان خواکې

پورته کېــــږي فـــــریادونه

په نیـــــــــوا لا روان دي

د تاریـــــــخ انقـــــلابونه

• • •

دا زانـــــــــګو د انقلاب ده

زړه ځـــــــــاله د بازانـــو

نوې کـــــور د نویو خلـــکو

امیـــــــد ځای د نامینـــدانو

• • •

اې پیغلـــوټو اې ځـــــوانانو

اې سپین پوستو، اې تـــور پوستو

سره یو شئ ، سره یـــــــو شئ

اې تور ځنــو ، ژیړ ویښتـــانو

(c) ketabton.com: The Digital Library

چې ځـــــان وینمه شرمېــــــږم
ژبه گـــــــونگه ، سر بې شوره
ژونـــــد بې نوره، زړه بې عشقه
پښې مـــــــاتې، مټ بې زوره

• • •

اې د ژونـــــد خـــوږه نسیمه
یو څـــه زور را ، یو څـــه اور را
ننه زړه کې لمــــــر د عشق را
په دې لمـــــر کې ګرم کور را

• • •

یا تـــر خه را ، یا خـــــوږه را
یا شـــراب را ، یا کـــــوثر را
یـوه لحظه کې ، یـوه شېبه کې
یـــــوه لمبه را ، یــو شـــرر را

• • •

زمــــا زړه ته لـــــوی محل را
زمـــــا کـــور واړه جهان که
ځو ک راورونه که ځو ک خوندې
یو وجــــــود راته انســــان که

(c) ketabton.com: The Digital Library

زمـــا نظر لـــکه د بـــاز که
پلن په غــــــرونو، خپور په تړو
زمـــا ليـــمه لـکه باران که
هــــم په لــوړو، هـم په ځوړو

• • •

مـــاته هسې ستـــر گې راکه
چې سپین ووينـــم په تور کې
مـــا له هسې توفيـــق راکه
چې ايــــره نشم په اور کې

• • •

د مظلوم او ښــکې درياب که
تژې او چت که توفــــانونه
پرې خوره بريښنــا د عشق که
ترينه جــــوړ که جهانونه

• • •

يو جهـــان د انســـــانانو
چې کې خـوار او امير نه وي
چې ځگيروی ترې نه پورته نشي
څوک د بل چـــا اثير نه وي

(c) ketabton.com: The Digital Library

اې د ژوند خوږه نسیمه

لېږ راغبرګ شه په بازانو

د دې دښتو په خوب وړیو

د دې غرو په لیونیانو

• • •

یو ځل وینښ که جګې جګې

دا زمری له دې ځنګلو

یو ځل پورته دا پردې که

له خیبر او له ګوملو

• • •

اې د ژوند خوږه نسیمه

ولې چوپ یې لېږ ګویا شه

خیر که موږه دوزخیان یو

لېږ پخلا شه ، لېږ پخلا شه

د جولای ۱۰ لنینګراد ۱۹۶۴

(c) ketabton.com: The Digital Library

ژېړې شپې

هـــره خوا گـــلان خزان ځپـلی دي
باغ کې د بلبـــــل ځاله ویـــرانه ده
وریځـــو بیا د غم ژړا سر کړې ده
دا د غـــم نــړۍ په غـــم ودانه ده

• • •

بـاد د ونو پانـــــو کې نارې وهي
منې یې غــــوږو کې څه ویلی دي
سترگې د فلـک له وینو ډکې شوې
گــــوره زمـــانې بیا څه کړلی دي

• • •

پاڼې د چنـــــار لـــــکه زما هیلې
ژېړې ژېړې ښـکارې رژېـدلی دي
ژاړي د تاکـــــونو لوخو څانگو ته
ستـــرگو کې یې وینې تو کېـدلی دي

• • •

(c) ketabton.com: The Digital Library

هالته د زړې کـــــلا په وره باندې
گونگ بیـــا زړې شوې ترانې وایي
گـــوره په دې شپه کې دا زړه بـــلا
بیـــا د چا افسون ته افســـانې وایي

● ● ●

ناست یمه ، زنگیــــږم په غمونو کې
تــــوره شپه روانه ده منــــزل وهي
پــــورته د آسمان په لرې سیمـو کې
ویځـــو کې یو ستـــورى ځل وهي

● ● ●

کـله د کږتې په تور لوگجن زړه کې
وخـــــاندي یوه هیله راته ورانه شي
څو چې زه له خـــوبه سترگې پاڅوم
بیـــا هغه ویـده شي پښیمـــانه شي

● ● ●

وړانگۍ د سـکروټو د کوټې په چت
رپېږدي لـــکه مینه زمـــا په وینو کې
غـــم په توره شپه کې اسیر کړی یم
خوځي مې په پــلو او په رگونو کې

● ● ●

(c) ketabton.com: The Digital Library

اې د منی ژیړ او کــــــرار شپــــو
وخوځېږۍ، لرې شئ او تېرې شئ
پرېږدئ چې د واوره ږ ستن پـلنه شي
پټې شي تر واوره لانـدې هېرې شي

● ● ●

وځــلېږه ته اې مقــدسه لمــــره
رنګ کړه د سبا د پسرلی ګــــلان
دغه غمځپــلی خـــاوره ګرمه که
وخنــــدوه دغه ژړنې آسمـــــان

د لړم ۳ کابل ۱۳۴۵

(c) ketabton.com: The Digital Library

د شګو کور

څه ده د ژوند د ماشومانو آرزو
چې سپېرې خاورو کې خوسی وهي
له تشو شګو نه مانۍ جوړوي
ګټې رابـاسي او ستمی وهي

• • •

اې د کوڅو خورو ورو ملګرو
راځئ چې نوې لوبه ساز کړو
دغه شګلن کورونه ونړوو
ځان له دې خاورو بې نیازه کړو

• • •

دغه د شګو ناتمام کورونه
زور د سیلاو او زلزلو نلري
دا تورې خاورې، دا فاني باغونه
ارزښت د جنګ او د دعوو نلري

• • •

(c) ketabton.com: The Digital Library

کیږدۍ

راځ چې هیـــــلی څه رنګینی کړو
راځئ چې نوې تـــــرانی ووایـــو
د زمــــــانی په دې زړو غـــوږو کې
د ژونــــدون نوې افسانې ووایـــو

• • •

مـــــلګرو اې خورو ورو مـــــلګرو
له دې ویـــــرېږم چې ناښاد به شئ
د زمــــــانې د توپـــــانو مخی ته
که سره یو نشئ بربـــــاد به شئ

د تلی ۲۰ کابل ۱۳۴۳

سلیمان لایق

(c) ketabton.com: The Digital Library

وصیت لیک[۱]

کله چې مړ شمه یارانو ما
تر تورو خاورو لاندې پرې باسئ
په ډېر پراخه او ناپایه بیدیا
د خوږ یوکراین زړه ته مې ښکېباسئ

هسې چې ارت او هوار دښتونه
درست دنیپر او د هغه څنډې
ښکاري او وایې وري زما غوږونه
د سین غورکې او د څپو منډې

پرې باسئ ما او تاسې پاڅېږئ
بندونه ماټ کړئ، کړئ وشرنګوئ
د دښمنانو په ناپاکو وینو
فتح او برې ملګرو ولمبوئ

کله چې نوې کورنۍ جوړه شي
هغه چې ستره او آزاده وي
ستاسې په نرمه مهربانه ژبه
یوه شېبه غواړم زما یاده وي

د اکتوبر شپاړسم ۱۹۶۷

---

۱ ــ دا شعر د اوکراین د مشهور شاعر تاراس سوچنکو اثر دی.

سلیمان لایق

(c) ketabton.com: The Digital Library

سرګردان

خوځـــــمه د ژوند له قـــــافلو سره
زه یو د مـــــــزلونو سر ګـــردان یمه
خــــدازده دغه لاره کـــوم پلو ته ځي
زه دا هســـې چــــا پسې روان یمه

• ● •

څه وایي د ژونـــــــد مساپـرانو ته
دا د کـــــــاروانونو د غمو جـــرس
کومې خوا ته ځي څه یې په زړه کې تېي
دا بیــــــابان ګرده لیـــــونی هوس

دوړي ۶ کابل ۱۳۳۸

سلیمان لایق

(c) ketabton.com: The Digital Library

کیږدۍ

هالته د و چ ډاګ په لمنه باندې
د منی باد ته یو کیږدۍ رپیږي
په دې کیږدۍ کې یو رنځوره ښځه
اور بلوي او له درده ژړیږي

د کمیسه له ترازو ځخه یې
د بې پنا صورت پوستکی ښکاري
د وجود غوښه یې رنځور خوړلی
په هر اندام کې یې هډوکی ښکاري

یو ډنګر سپی ګرد له کیږدیه ګرزي
یوه زړه اوښه په اغزیو چوده
د خاورو دوړو کاروانونه روان
د مازیګر ستر ګه په کېنستو ده

دغه کیږدۍ دا مساپره بیړۍ
چې لارې نغاړي او مزلونه وهي
کومه خوا درومي، چېرې لاره کوي
د څه لپاره واټنونه وهي

سلیمان لایق

(c) ketabton.com: The Digital Library

اې تــورې تعــورې د ساره بېـــړۍ
د بې وطــــــنه پوونــــــده وو ياره
وايه چې كــــــله به منزل ته رسي
ستــا د ستـــومانه ژوند اوږده لاره
د تلی ۲۵ کابل ۱۳۴۳

(c) ketabton.com: The Digital Library

چونغرته !

(۱۲) ترانه

پرون پردیسـ ـــــــو اواره وریځو
چونغره، غـــــوږ کې تا ته څه ویل
له کـــــومه رنځه یې شـــکوه کوله
چې کړی شپه یې ستـــا پښنو ته ژړل

• • •

دا ابدي پردیســـان چېـــرې درومي
د دوی د منــــډو سرانجام به څه وي
ولې په غـــــرونو، په رغونو گرزي
ددې ستومان کاروان مرام به څه وي

• • •

کـــــله اسمان کې داوښانو غـوندې
غـــــلی خوځېـــږي او منزلونه وهي
کـــــله وحشي شي، توپاني شي پسې
په غـــــرو وردانګي یرغـــــلونه وهي

• • •

(c) ketabton.com: The Digital Library

کېږدۍ

کـــله شي ښکته د چتــــریو په څیر
د غـــــرو لمنـــو ته خیمې ووهي
کــله هیلۍ غونـــدې د سین په اوبو
ښـــــکته شي ولامبي غوټې ووهي

• • •

کــله د غرو پڅوکو څوکو بانـدې
کتـــــار کتار شي کــــارونه تېږي
کــله شفق کې سره لمبه شي داور
سپینو مالـــــوچو کې اوږونه تېږي

• • •

کـــله د شنه اسمـــان په پــاکه دړه
ایرانوونـــــــکې تصـــویرونه باسي
کله سپـــوږمۍ ته پالنګ وغوړوي
خپـــل تږې تږې ارمـــانونه باسي

• • •

کـــله د واورو انبــــارونو څخه
لمن راډکه کـــړي توپـان راولي
کله بیا خـــاندي او سندرې بولي
پسرلی وروزي او ګـــلان راولي

• • •

سلیمان لایق

(c) ketabton.com: The Digital Library

کله تر پښنو کړي بيا سينو نه غرونه
په پراخ اسمان کې سر گردان گرزي
نامعلوم لوري ته مزلونه وهي
اوړي را اوړي او ايران گرزي

• • •

چونغره زه هم ستومان شوی يمه
له دې بېخونده ساړه ژونده څخه
راځه په گډه باندې ولاړو
لاره د تېښتې له دې بنده څخه

• • •

د دغو گرزندو وريځو په شان
ازاد پرواز، ازاد سفر غواړم
چې ما پراخو اسمانو ته بوزي
هسې شهپر، هسې وزر غواړم

• • •

څرخم به، رغړم به بهېږمه به
تل به ازادې ترانې وايم
د اسمان ستورو او پيرونو ته به
د سرې ځمکې افسانې وايم

دلیندۍ ۱۴ کابل ۱۳۴۱

سليمان لايق

(c) ketabton.com: The Digital Library

چونغرته !

(۱۳) ترانه

اې د بلا او حـــــــادثو چونغـــــره
بيا دې په ږېره باندې سپين ښـــکاري
نه نه په غـــــــاړه دې د اورو اميـــل
لکه د سپينـو لونــــــگين ښــکاري

● ● ●

د سپينـــو واورو تر دليــــــو لاندې
عجيبه درونـــد او ښايسته ښـــکاري
څومـــره مغـــرور او بې پروا يي ولاړ
له درست جهـــانه وارسته ښکاري

● ● ●

ستاپې په څه چې سين کنــگل نيولی
او کب نيوونکې کبـــان نشي نيوای
يا رنځـور غاړی او کمــــزوری بوټيه
په دغو واورو غـــــــرو اه نسي ختای

● ● ●

(c) ketabton.com: The Digital Library

ستايې پې څه که ستا په لــوړو ځوړو
واورې له بـــاد سره نڅــاوې کوي
يا خواره مور خپلې رنځورې لور ته
شو گيــــرې گالي او ژړاوې کــوي

• • •

ستايې پې څه که للمي کــاره بزگر
لــرگی او بوټی د خپـــل سون نلري
يا يې ماشوم چيرې گـــريوان گرزي
مـــــوريې گنـــډلو ته يوه ستن نلـري

• • •

ستايې يې څه که مساپر مــــــزدوران
لخ کـــاره پاتی دي او کــــور نلري
يا هغه مـــزی بې شعوره سود خــور
پخ چـــا زړه سوی نلري، ورور نلري

• • •

ستايې پې څه که دوطن حاکمـــــان
خلـــــکو ته گواښي او بېگار چلوي
په هغو لارو چې خـــر نشي ختـــای
په انسانـــــانو باندې بـــــار چلوي

• • •

سليمان لايق

(c) ketabton.com: The Digital Library

هو ته همـــــداسې بې شعـوره اوسه
ستاېې زمـــــــوږه له دردو سره څه
تا ته د واورو خـــــولۍ تاج برېښي
ستاېې له لـــوږو او مرګـــو سره څه

دمرغومي ۱۰ کابل ۱۳۴۱

(c) ketabton.com: The Digital Library

چونغرته !

(۱۸) ترانه

اې د ډېرو تــــــور دېبې چونغـــــره
ما وې چې ویښ دې کم ملګرۍ به شي
د ستمـــــــګرو د سر کـــــانۍ به یې
د زیارستونـــــکو د زړه ځورۍ به شي

• • •

ما وې چې ویښ دې کم ، مرچل به شي
د دې یـــــــــاغي زړګی تسل به شي
زمـــا د سرې مینې محــــراب به شي
ژونـــد به شي، منـــډه او تکل به شي

• • •

ما وې چې ویښ دې کم، عیسی به شي
دې ویــدو خــــلکو ته به سا ورکوي
په سړو سمڅـــــــو کې به اور بلوي
تیـــــارو درو ته به رڼـــــا ورکوي

• • •

(c) ketabton.com: The Digital Library

ما وې چې وینې دې کم، جهان ویښ شي
ته لا ویـــده یې خو جهـــان ویښ شو
دغه کـــار گر، دا هستوونکې جهان
دا د هستۍ جـــوهر انسان ویښ شو

• • •

اوس که ته نه پاڅېــــږې، مه پاڅېږه
په کروندو کې دې دهقـــان ویښ شو
ما لا د یوې برېښنـــــا سوالونه کول
خو داسمان په زړه کې توپان ویښ شو

• • •

اوس راویښ شوی د پېـړیو غـــــلام
په مړو رگـو کې دې ژونـدون خوځي
له هر کمــــــره د عشـــق اواز وزي
په هــره لویشت کې نوی یون خوځي

• • •

اوس راجګ شوی دی جهان جوړوي
دا زیار ځپـــــلی، رټل شوی انســان
داغ د پرون ربړ گـــالونکې اسیـــر
دا د سبــــا د کائنــــاتو سلطــان

د چنگاښ ۲۵ پلخمری ۱۳۴۷

سلیمان لایق

(c) ketabton.com: The Digital Library

چونغرته !

(۱۹) ترانه

دغه راوري د باران څاڅکي
که له خوږمن زړه د توپان څاڅکي
یا سره ایشی په دره دره کې
هم د باران ، هم د توپان څاڅکي

● ● ●

که سره یو شي دراڼې قطرې
وطن به واړه شي څپې څپې
نرمې اوبه به شی تیرې تیرې
د ګلو پاڼې به چړې چړې

● ● ●

هلته دغرو په څوکو څوکو باندې
په تورو ویځو کې بریښنا ځغلي
د خوب ځپلی ښار په خبنته خبنته
د ژوند د تالندې غوغا ځغلي

● ● ●

(c) ketabton.com: The Digital Library

د پسرلی د بــــــاران ښکلې شرنگی
د امیـــــــدونو ترانې خـــــــوروي
د زړې خـــاورې په ستومان زړه کې
زېــــری د نوې زمــــانې خوروي

• • •

په مــــړه بیـــــدیا به پسرلی راشي
زه په چمن کې نــــــوی ژوند وینــم
مــــړاوي گـــلان به وزر وغوړوي
زې له سبــــا سره پیـــــوندوینم

• • •

چونغــــره وغـــبروه وغــــبروه
نوی انســــان ته د سبا ســــازونه
پرېږده چې واوري دغه نوی انســـان
د خپــــل وطن د مستقبــــل رازونه

• • •

د بــــاران غبر د امیــــدونو ســـرود
د خــــورو خـــلکو د ننگونو سرود
پرېږده ویـــــده غـــوږو ته وغبروي
د زیارایستونـــکو د جنـــگونو سرود

• • •

سلیمان لایق

(c) ketabton.com: The Digital Library

چونغــــره اې زما د ارمـــــان چونغره
زمــــــا د شعر قهـــــــــرمان چونغــره
دې خپل گـــــوگل ته خو اېږ. ننه باسه
يو څه زمـــــــا ياغی توپـــــان چونغـره

● ● ●

پرېږده سرې ډډې دې گـــرمې کړي
دغه شعــــــــــرونه ، دغه سرې لمبې
پرېږده د غـــــوږ پردې دې ولړزوي
د وطنپـــــــــال زړه ابـــــدې نارې

دتلی ۱۳ دهانهءغوری ۱۳۴۸

(c) ketabton.com: The Digital Library

چونغرته !

(۲۱) ترانه

چونغـــــره ستـا په ترو ترو بانـــدې
زمـــوږ داوښـــکو بارانـونه اورې
خـــو دا درحم اوبه نه دي گـــوره
په تا دخـــــلکو غضبـــونه اورې

• • •

ستـــا په درو کې بیا دکـــار پرگنې
دحاکمــــانو شـــلاقونه گـالې
دتا له څوکــــو تر لمنې پـورې
دڅو لیـــــوانو یرغـــلونه گالې

• • •

دتا هر کـــــانې د بزگـــرو د سر
دتا هر اغـــــزی دهر بزگر دځگر
دتا هر اور دبیــــــوسانو په کـور
دتا هر سیــــل د مـزدورانو د در

• • •

(c) ketabton.com: The Digital Library

د تا لمـــن د بې لمنـــــــــو لمن
د تا هستی د بې حاصـــــلو هستی
د تا غوغـــــا د نازولو غوغـــــا
د تا مستی د مستبـــــــدو مستی

● ● ●

د تا ځوځـــان د بزگـــــرانو برخه
د تا غنـــــم د نازولــــــو شومه
په هـــره لاره کې دې ايښی تــلک
په هـــره پوله کې دې لــــکه لومه

● ● ●

د تا خــوراک د بزگـــــرانو غوښه
د تا شراب د زيارايستونـــــکو وينه
د تا اميـــــل د دوی د رغوو پــولۍ
خـــو د تا مينه د ظالمـــــــو مينه

● ● ●

اې د ظالمـــــو مستبـــــدو کوره
ايــا زنــــــگونه د زمـــان درځي
مـــــوږه يې وينــــو په رڼو سترگو
چې ستـــــا لمنې ته توپـــان درځي

● ● ●

سليمان لايق

(c) ketabton.com: The Digital Library

نن یا سبــــا سرې بخـــونې وریځې
ستــا هرې پرښې ته پیغـــــام راوړي
دغو بزگـــــــــرو دربـــــــدرو ته
زیرۍ د جنـــګ او انتقـــام راوړي

● ● ●

بـــــاد دغضب به په دره دره کې
بولۍ د ولس د ویښیـــدو خوره کي
دا د ظالمـــــــــو د دوران نښې به
واړه له بیــــخ او له ریښې چپه کي

دمرغومې ۱۰ پلخمري ۱۳۴۹

(c) ketabton.com: The Digital Library

چونغرته !

(۲۲) ترانه

اې د شعـــــــرونو او الهـــامونو چونغره
بیـــــا مې مغـــــــزوکې ترانې خوځې
ستــــــا د کمـــــــرونو په قدم قدم کې
د ژونـــــــد د میني زلــــــزلې خوځې

● ● ●

گـــــــلان خپاره کړه چې بلبل دې شمه
خپـــله مستی کې یو غوغـــا خـوره کم
بې روحـــــه تړو ته دې ســــا ورکم
په مـــړو رگـــوکې دې رڼا خـــوره کم

● ● ●

ستـــا په هر مـــوتی کې د ژونـــد سرود
له ورایه وینـــــم چې ځپـــــان خوځې
ځـــــــکه زما په لیــــــونی شعر کې
د ځــــــوانو هیــلو یو جهـــان خوځې

● ● ●

(c) ketabton.com: The Digital Library

ګـــــلونه وغــــوړوه جــــار دې شم
شپې د بهــــار دي چې بهــــار شي مست
خیـــــر دی خیــــــر دی که تــږی یمه
پرېږده چې تنــــده او خمــــار شي مست

● ● ●

پرېږده چې خــــاوروته دې وغــــبروم
د ځـــــــوانی مینـــی ترانې تـــــــرانې
په مــــــړو هـــډونوکې دې وخوځوم
بې حــــــــرکته زمـــــــانې زمانې

● ● ●

وریځـــــې رابـــــولمه چې واوروي
ستـــــا په کمـــــرونو د رحمت باران
برېښنـــــا به وبــــــاسي په وچــو تړو
زمــــا د مینې ابـــــــدي عنـــوان

● ● ●

خپــــــلو شعــــــرونو ته به ژوند ورکم
ژونــــــد ته به نـوی شانې خوند ورکم
ازورده هیـــــلی به پخـــــلا کمه بیـــا
مـــــات شوی زړه ته به پیـــوند ورکم

● ● ●

سلیمان لایق

(c) ketabton.com: The Digital Library

چونغـــره ، اې زمـــا د شعر چونغـــــره
ثـــــو چې نړۍ وي ته ابـــــــاد اوسه
د زمـــــــانې له چپــــــــاوونو ښخه
تـــــــل په امـــــــان اوسه ، ازاد اوسه

د چنگاښ ۱۳ کابل ۱۳۴۸

(c) ketabton.com: The Digital Library

چونغرته !

(۲٦) ترانه

چونغــــره بیا سپیني یـــــاغي وریځی
کینښودې ستا په ځېږو شونډو شــونډی
دا د اسمـــــان د حـــوادث لـــولی
دا د توپـــان د تنـــدرونو کـــوندی

• • •

بیــــایې شـــلولی دی جــامې ته تنه
چاک د حـــریر نه یې پنډی ښــکاري
په اوسیــــلو کې یې د تیــو کــوبۍ
لـــکه ځپـــو کې چې بېړۍ ښــکاري

• • •

څومـــــره وحشي ده داسمـــان پیغله
دا د حـــــریر د پاغـــــوندو جوړه
دا د سپوږمیـــــو له مـــــرمرو وتی
دغه د ستـــــــــورو له ایرو جـــوړه

• • •

(c) ketabton.com: The Digital Library

دواړه مین یو خـــــو د دوو لارو
زه د ننــــگونو، ته دنجـــونو مین
ته د لیـــــــلی د اننـــــگونو مین
زه په لمبــــو چې د جنـــگونو مین

• • •

ته د اسمــــان د سپینو نجــونو عاشق
د رڼو شپـــو دوصالـــــونو عاشق
زه د سرې ځمــکې په مړه گوگل کې
د زلــــــزلو او توپـــــانونو عاشق

• • •

ته د ښـــکلا او مکیـــــزونو لیـوال
زه د لمبــــو دیرغـــــلونو لیـوال
ته ترږمۍ کې د خوبــــــــونو مین
زه په تیـــارو کې د جنـــگونو لیـوال

• • •

تا زړه بایــــللی د اسمـــان په مینه
مـــــا زړه بایـــللی د انسان په مینه
ته له خپـــله عشقه ټول جهان جاروي
زه چې ژونـــــدی یم د جهان په مینه

• • •

سلیمان لایق

(c) ketabton.com: The Digital Library

ښه شوو چې ایل شوو دا یاغي عشقونه
ښې شوې چې تم شوې دا ناتمه منډې
ښه شوو پوره شوو دا زموږ ننـــگونه
ښې شوې عبث شوې دا سمان ملنډې

دلیندۍ دوهم ۱۳۵۳

(c) ketabton.com: The Digital Library

چونغرته !

(۲۷) ترانه

چونغـــــره اوس دې په خـــورو دروکې
زمـــا د گـــرمو چيغــــــو زور ولید؟
بیــا دې په سترگو د زیار کښ انسان کې
د راویښ شوی ژونــــــدون شور ولید؟

• • •

بیـــــا خو دې ولیـــــده چې وسپـېږده
په مـــــړاوي گل کې ویده شوې خندا
د زمـــــانې سترگـــــو کې وبریښېـده
زمــــوږ د تورې غـــلی شوې بریښنا

• • •

ستوري دې ولیـــدل چې وځځېـــــدل
ستــــا په اسمــــان لکه په گلو پرخې
سپوږمۍ دې ولیــــده چې وې ایستلی
ستـــــا په لمن د سپینـــو زرو کـــرښې

• • •

(c) ketabton.com: The Digital Library

کېږدۍ

غـــــرونه دې ولیـــدل چې ولـــړزېدل
درې دې ولیــــــدې چې وخوځېـدې
لېــــوان دې ولیدل چې وتښتېـــــدل
رمې ددې ولیـــــدې چې ونښېـــدې

● ● ●

اسمــــــان دې ولیـــــده چې وغوړېده
وریځې دې ولیـــدې چې وځــړېدې
سیـــــلاب دې ولیـــــده چې وخوځېده
ځپې دې ولیــــــدې چې وڅرخېدې

● ● ●

وطن دې ولیـــــده چې پاڅېــــــده
خلک دې ولیـــدل چې وښورېـــــدل
دوستـــــان دې ولیـــدل چې وموسېدل
دښنه دې ولیـــــدل چې وژړېـــــدل

● ● ●

دا د راتلــــــونکې رسېــــدنکې توپان
د سر اغــــــاز او د راتــــلو نښه دي
د دې وطن په دردېــــــــــدلی زړه کې
د سره ژونــــــدون د وینښېدو نښه دي

● ● ●

سلیمان لایق

(c) ketabton.com: The Digital Library

دا به له هسـکه تنـدرونه اوري
دا به په څمـکه سرې لمبې خوځي
زمـوږ د سرو ننـګو په فخر کې به
د ټولو خـلکو پل او پلی خوځي

• • •

اوس خو دې ولیدل چې وغـورځېدل
له غټـو خرو نه طـلایي زینـونه
د طبیـلو په سوړو ننـوتل
بېـرته یې واچـول په ځان ځلونه

• • •

ما چې سندرې وې دغرو اغـزو ته
هغو اغـزیو اوس ګـلان راوړل
هغه د ګلـو د ژوندون دښمنـان
د قبـر غاړې ته زمـان راوړل

• • •

چونغـره، اې د افسانو چونغـره
زمـا د ګـرمو ترانو چونغـره
اوس خو تازه که دژونـدون سازونه
د وینبېـدونکو ولسو چونغـره

د چنګابښ ۲۸ کابل ۱۳۵۳

سلیمان لایق

(c) ketabton.com: The Digital Library

شاعر ته[۱]

(لومړی پیغام)

اې د بنـــــدو او زولنـــــو شاعره
د وږیــــــو تبنیــــــو پښتنو شاعره
لادرکې شته دي څه سکروټې که نه
د پرونیـــــــو سرو لمبـو شاعره

• • •

تسا په سندرو اوس کامونه خوځي
گـــوره چې غلی نشي ، هېـــر نشي
زه د اسمـــان لــــوبه بدله وینم
گـــــوره له خپله هـــوډه تېر نشي

• • •

له هـــر اوازه سیــــلاوونه وزی
له هـــره شعره زلـــزلی خوځی
له هـــره چیغی د مــــردانو سره
د ژونـــــد او هیـلو قافلی خوځی

• • •

۱ ــ له شاعر نه مراد اجمل خټک دی .

(c) ketabton.com: The Digital Library

وچه بېـــديا به سره ګلونه راوړي
په هديروکې به خنــدا خوره شي
د دې تيارې ځمکې په ګېده کې به
د ښتنې توژې بريښنا خـوره شي

● ● ●

په لوړوڅوکوتورېوريځې خوځي
په درانه نس کې سيـــــلاونه لري
په غصه شوي دردېـــدلی زړه کې
ځــــوانې څپې او تنــدرونه لري

● ● ●

د هــــرې تالندې اواز کې ګوره
د نوي عصـــــر پيغامـــونه لېږدي
د غــرو د سره افــق نه پورته ښکته
د نوی ژونـــد انقـــلابون لېږدي

● ● ●

د هنــدوکش د باران هـــره قطره
مخ په اتک او ابــــاسين درځي
دلته د تللـــــو بـــله لاره نشته
هرڅه چې خوځي لکه سين درځي

● ● ●

سليمان لايق

(c) ketabton.com: The Digital Library

د سحر باد چې ستا باڼ خو مچوي
دغه زمـــــوږه او سیــلی دي کنه
ستا د زړ گی دا غـوټه غـوټه وینې
گلـــــونه زموږ د پسرلی دي کنه

● ● ●

پام کوه گوره درنه مړا وي نشي
دا به باغـــونو ته رنگـــونه ورکي
د پښتنـــــو د اوربل نـــذریې که
چې عاشقـــانو ته ننگـونه ورکي

● ● ●

د تا مستی د هنـــــــدوکش ترانه
زمـــــا نڅا د اباسین سنـــــــدره
راځه چې جوره کړو په دواړو وزړونو
یوه غــــــوته شوې پښتنې خبـــره

● ● ●

راځه چې نوې پیــــــالی وکړنگــوو
راځه چې خــــــلکو ته سوما ورکو
راځه دې ورکـــو دربـــــدرو لره
جـــذبه د مینې او وفــــــا ورکو

● ● ●

سلیمان لایق

(c) ketabton.com: The Digital Library

راځه په غــرو کې ازادي وېښه کو
راځه چې خاورې ته احساس ورکو
راځه په شپولو کې برېښنا خوره کو
راځه چې کـــــانو ته حواس ورکو

● ● ●

پام کوه له خلکو نه بیعت مه غواړه
راځه چې مـوږ دوی ته بیعت ورکو
راځه د خــــــــلکو دعزت لپـاره
په قربـانۍ کې خپـــل عزت ورکو

● ● ●

ستا زړه که سوی، زه يې لا سوځم
ستـــا فریادونو ته طاقت ورکــــوم
زه سور انــــــګاریمه داغونه ږدمه
د غیـــــرت چیغو ته قوت ورکوم

● ● ●

هره څپه چې په لنــدي کې خوځي
د تا د ګــــرمو وینــــــو شور ښيي
هر نوی بـــاد چې په وطن خوریږي
د تا د ځـــــــوانو هیـــلو زور ښيي

● ● ●

سلیمان لایق

(c) ketabton.com: The Digital Library

څوک وایي دا چې ته شعرونه لیکي ؟
څوک وایي دا چې ترانې جوړوي ؟
شاعر خو هسې ښکلې حسن ستایي
ته ستر انسان یې زمـــانې جوړوي ؟

● ● ●

څه دی داژوند ، دالندکې اوسیلی
چې دیوې گرمې چیغې زور نلري
راځئ دا زړونه څپـــو ته وغورځو
که چپـــړې اور نلري ، شور نلري

● ● ●

گوره تیاره دې وارخطا نکـــــړي
اجمـــــله شپې پسې خو لمر راځي
زه چې د خپـلو پیغلو وروځې گورم
مـــا ته په سترگـــو کې خنجر راځي

د کب ۱٦ کابل ۱۳۴۴

(c) ketabton.com: The Digital Library

شاعر ته

(دوهم پیغام)

اې خوږه یاره د غمـــــــــونو اشنا
د خوادثو د کلــــــــــــونو اشنا
ته د اټک د ســـــــــر کشيو گواه
زه د پامیـــــــــــر د توپانونو اشنا

● ● ●

غیـــږه که خلاصه چې اشنا راځي
کاروان د مينې او وفـــــا راځي
ستاسې د تورو د جگــــړې ډگرته
پیغـــــام د فتحې د سبـــا راځي

● ● ●

د غــــلامانو د ځنځيـــر سازونه
زموږ په غـــرو کې ولولې خوځوي
دا نوی نوی تقــــاضې د زمـــان
د ولسونو رگ او پلې خوځـــوي

● ● ●

(c) ketabton.com: The Digital Library

شعـــــر چې لیـــکمه لمبې وهي
لکــــــه امــو شي او ځپې وهي
دا د بیلتون په اور کې سوی زړګی
چې تا رایاد کمـــــــه ناري وهي

• • •

زړه رانېږدې که چې څه اور درکم
د شور د پاڅه نـــوی شور درکم
مټ له پــولادو سره وجنګـــــوه
زه به دې جنګ ته نوی زور درکم

• • •

په دې تیـــارو پسې رڼــــا راځي
میـــــــدان د تور و نن سبا راځي
د بیـــــــلتانه د تــورو لړو تر شا
شغــــــله د سترګو د اشنا راځي

• • •

د نړۍ بــــــاده مستــــانه راځه
زه د مستۍ څــو ارمـــــانونه لرم
د لېــــــونیو د محفـــل نذر ته
په زړه کې پټ څو پیغـــامونه لرم

• • •

سلیمان لایق

(c) ketabton.com: The Digital Library

اې تر ايرو لانـــــدې مخفي اوره
لېږ مې رسوا که زه رســـوا نبه يم
پټه نغمه يم د فطـــــرت په زړه کې
تردې يـــــوه چيغه بــــرالا نبه يم

● ● ●

مــا دا کمکې غمونه ـ نه غموي
زړ ګيه مـــــا لره لــوی غم راکه
سر مې کوچنی صنم ته نه کوزيږي
يو بې همتــــا غـوندې صنم راکه

● ● ●

راته ښکاريږي چې اوس لمر خېژي
د شپې لمنې کې رڼا ښـــــکاري
د زړه کړکی چې څنګه خلاصه کمه
منظر د نوې پښتنونخـــوا ښکاري

● ● ●

د ازادۍ د مـــــوزيک مستې څپې
لـــــکه سيـــلاب په پښور درځي
غـــــوړونه پرانيـــزه دردمنه اشنا
ګـــوره چې څومره زورور درځي

● ● ●

سليمان لايق

(c) ketabton.com: The Digital Library

دلته هاتیـــانو ته کږې لویـــــدلی
خو اوس مستی کوي کږۍ ماتوي
د ازادۍ نه راوتــــــلی فـــریاد
دا پرونۍ زړه نــــــــړۍ ماتوي

● ● ●

د هنــدوکش لمن کې نوي ګلان
راغــوړېدلی دي وږمې خـــوروي
د سږو غـــــــرونو په ذره ذره کې
راغـــــورځوونکې زلزلې خوروي

● ● ●

ستــا چیغې اورم خــو تر ور نه یم
ځــــــکه زه ګورم چې دوا درځي
د تورې شپې له تیـــارې مه وېرېږه
سپیـــــدې چاودلی دي سبا درځي

دزمری ۱۲ کابل ۱۳۴۶

(c) ketabton.com: The Digital Library

د کنړ سین

یه مسته مسته ، کنـــــــړه مسته
په ځــــــګوپټه ، په تګګ بدمسته
پیـړۍ تیرېږي ته ورته نــــاځي
اوړې رااوړې قــــــرار دې نسته

• • •

په سر دې دروميسپينکې ځګونه
لــکه په شنه کې دوريځو غرونه
هسې ښـکارېږي لکه چې وراکې
نجونه په سر وړي د ګل شکرونه(۱)

• • •

دغه چې بولې د ژونــد سنـدره
درنې بوللی ، خـــوږې شکرې
چاته يې وايي ، چاته يې لیـــبږي
دا بې اثـــرې ، دا مرغـــــلرې

• • •

(c) ketabton.com: The Digital Library

چا ته ورښيي دا غورځنګونه
سرکشې منډې، ازاد موجونه
په لويو کاڼو ککرو کې
د چا لپاره دا ټکرونه

• • •

دا څه جنون دی ستا په څپو کې
دا څه مستي ده ستا په رګو کې
څه هنګامه ده چې پای يې نشته
ستا په سرود کې، ستا په نارو کې

• • •

له ښاره راغلم چې خوب به وکړم
تسل د درد او اشوب به وکړم
ستا څپې راغلی زه يې بيدار کړم
په ما حرام دی چې خوب به وکړم

• • •

اوس چې ستا زړه کې څپه خوځېږي
شعر او سرود شی له ما خورېږي
خلکو ته وړمه د تا خبرې
پې راژوندي شی ورته نځېږي

• • •

(c) ketabton.com: The Digital Library

اې لېـــــونیه د کنـــــــړ سینه
چې دې اخته کــړم په رسوا مینه
اوس خو نو ورکه دا زمــا زړه ته
خپـــله څپـــانده سرکشه وینه

● ● ●

غېږ دې کړه خلاصه چې کمه سمی
ستا په څپوکې اوښـــکې ویرجنی
ستا په توپان کې خپل شور خوندي کم
چې زرغونی کـړي رالوڅی ونی

● ● ●

زړه نړۍ دې ، نـــــوې نړۍ شي
په دې تیارو دې رڼا خـــوره شي
د عشق د دود دې هــره بلۍ شي
د ورور ګلوۍ دې هـره بانډه وي

● ● ●

یه مسته مسته ، کنـــــړه مسته
په ځـــــګو پټه ، په تګ بدمسته
د ژوند جاله مې درکې لاهو کړه
اوس یې درنیسه اې زبـــــر دسته

د سلواغې ۲۴ جلال اباد ۱۳۴۳

(c) ketabton.com: The Digital Library

له درباري شاعر سره

د ښکلو نجونو او ګلونو شاعر
په سپینو لېڅو د خوبونو شاعر
د فحاشیو د بزمونو شاعر
د شو خیرنو ارمانونو شاعر

● ● ●

په ډېره نرمه مهربانه ژبه
ما نه پوښتل ته هم شاعریي ګوره؟
د ژوندانه په دغه ښکلی لار کې
ته هم د حسن مفسریي ګوره

● ● ●

ته د ګلانو زمزمې اوري؟
ته د پیرونو ترانې اوري؟
ته اوازونو کې رنګونه ویني؟
ته په رنګونو کې نغمې اوري؟

● ● ●

(c) ketabton.com: The Digital Library

تا د ترخـــو شونډو نيشه ليـــدلې ؟
تا يې د سرو شيشو شراب څښلـــې ؟
تا په مالـــګينو پستو شونـډو ايښې
تا په ســـــکروټو کې ګلاب څښلې

● ● ●

د لنـــډو څڼو تر چتــــــر لاندې
د غوږ برېښنـــا په زړه ويشتلې نه يې ؟
کـــله نيشه کې د پيغـــلو ټوخندې
په هوســـــــونکې ځبېښلې نه يې ؟

● ● ●

د مستې ښځې يـــاغي شوې نظـــر
تا په شرابـــــــوکې ليـدلې که نه ؟
د عشـــق اواز دې د هغې له زړه نه
په اوسيــــلو کې اورېـــدلې که نه ؟

● ● ●

د تور کميس له سپځېـــــدلې درزه
د نجـــل پوستکې تخنـــولې نه يې ؟
تا چې د حسن لوټمـــــــاري کوله
هغې په غـلا بــــاندې نيولې نه يې ؟

● ● ●

(c) ketabton.com: The Digital Library

کـــــله دې حـــور د مشرقه سره
د مې جامــــــونه جنـــګولی که نه ؟
کـــله دې تې د مغــــربې ښاپیرۍ
په نڅېــــــــــدو کې زنګولی که نه ؟

● ● ●

کـــله د لنډو کمیســــونو اعجاز
له ساړه عقــــله راایستـــــلی نه یې ؟
بیــــا دغو ښنیـــــو بلـــورینو ورنو
د شوق په اور کې سوځېدلی که نه ؟

● ● ●

تا خلاصی کړې دي د نجونو تنۍ
تا له چا ایستی دا یستـــــلو جامی ؟
چا چې پټ کړی په شوخۍ کې بدن
تا یې چیـــــرلی د چیـــــرلو جامی ؟

● ● ●

کـــله دې شین کمیس په سپینو پښو
چېـــــــرې لیدلی چې ښویېږې پسی ؟
له زنـــګنو تر ښـــکلو تیـــو پوری
ورو ورو خوځېږي او لوڅېږي پسي ؟

● ● ●

(c) ketabton.com: The Digital Library

تا لوخـــه شوې غنـــم رنګه نجلی
سرې رڼـــایي لاندې لیـدلی که نه؟

تا د نیشي په لیـــــونی جهان کې
پخپــــلو مټو کې نیــولی که نه ؟

• • •

تا په سینه بانـــدې داغــونه ایښی
چـــا د ګرمو پیــــدونکـــو تیو ؟

تایې رودلی دي د نـــــارو څوکی
ته یې مست شوی یې په سپینو میو ؟

• • •

کـــله د عشق او ګنـاهونو سین ته
په مجبـــــوری کې ښویدلی نه یې ؟

د چا په ګرمه په تبجنه غیـــــږ کې
زړو شـــرابو څمـــــلولی نه یې ؟

• • •

که ته شاعر یې د عشقـــونو اوسه
څه د شرابـــو څه د نجونو اوسه

څه د ځوانیـــو د خوبـــونو اوسه
څه د ګناه او څه د خوندونو اوسه

• • •

(c) ketabton.com: The Digital Library

ته په باغـــــونو کې ګلـونه ستایه
ته په ګلـــونو کې رنــګونه ستایه

ته د زري جامو په مورګـو باندې
د چا د سرو شونډو لالــونه ستایه

● ● ●

که ته شاعر يې د غمـــونو مه شه
کور د دردونو او رنځــونو مه شه

د فریـــادونو کـــــــړاوونو مه شه
د ټول عـــــالم د عذابـونو مه شه

● ● ●

ستایې د خــــلکو له رنځو سره څه ؟
ستا د بزګـر له ورځو شپو سره څه ؟

چېــرې چې غواړې پالنګ وغوړوه
ستایې له سمڅــو او کپو سره څه ؟

● ● ●

مــــا وې شاعره ؛ اې زړه شاعره
لادې ناولی هوســــــونه شته دې

لا دې په سر کې د فتنې لوخـــرې
لا دې په زړه کې فسادونه شته دې

● ● ●

(c) ketabton.com: The Digital Library

ته د ســـــلطان د دربارونو شاعر
زه د محـــــرومو ولسونــو شاعر
ته د خمــــــونو او جامـونو شاعر
زه د پیـــــړۍ د قیــــامونو شاعر

• • •

ته د پاچـــا دغـــــرورونو شاعر
زه د غـــــــلام د فـریادونو شاعر
ته د ســـــلطان د نعمتـــونو شاعر
زه د بزګـــــر د سوکړکونو شاعر

• • •

ته د مـــــانۍ د اقبـــــالونو شاعر
زه د کیـــــږدۍ د ادبارونو شاعر
ته په بزمـــــــوکې د نازنو شاعر
زه په زنـــدان کې د مرګونو شاعر

• • •

ته د نیکمـــــــرغو پسرلیــو بریښنا
زه د بدمـــــرغو بارانــــــونو ژړا
ته ماښامی کې د بزمـــــــونو نڅا
زه سبــــــــاوون کې د تیغونو ځلا

• • •

(c) ketabton.com: The Digital Library

زه د مظلوم دغورځېدلو ګواه
زه د ظالم د غړېدلو ګواه
زه د دهقان په ویلی شوې غوښه
د زمیندار د شخووهلو ګواه

● ● ●

زه د بې وسو د ځګېرویو اواز
د اسیرانو د پړیو ژړا
زه ولسونو ته د مسنې قاصد
زه ظالمانو ته د تورې سزا

● ● ●

زه د بربنډو د بزمونو نه یم
د خودفروشو د عشقونو نه یم
زه د اغزو یم ، د ګلونو نه یم
زه دوزخی ، د جنتونو نه یم

● ● ●

زه عذابونو زېږولی یمه
زه توپانونو ازمویلی یمه
زه د خوني بادو څپېړو په مخ
تر زر کرته ډېر وهلی یمه

● ● ●

(c) ketabton.com: The Digital Library

زه د وطن د غــــــريبيو بچی
د تورو شپــو د بې وسيــو بچی
د نامينـــــــديو د سلګيــو بچی
د بې ثمـــــــره اوسپـــليو بچی

● ● ●

زه د غمـــــونو عــذابونو شاعر
د يو وطن د کـــــــړاوونو شاعر
زه د بزګـــــرو د ننـګونو شاعر
زه د کـــارګرو د جنګونو شاعر

● ● ●

زه چې شاعر يم د انســـان د مينی
ريږګالــــــونکو ته شعرونه ليـکم
زه په مــــالوچو کې لمبې کرمه
زه په بارونو کې اورونه ليـــــکم

● ● ●

زه همـــــــدغه يمه، دغه به يمه
نـــګه د خـــلکو وم، نګه به يمه
د زيارستـــونکو د مرچـــلو پرچم
لـــکه پخـــوا چې وم، هغه به يمه

دوری ۱۲ کابل ۱۳۵۴

(c) ketabton.com: The Digital Library

ورکه لار

غـــرونو بيا د لـــړو څـــادر واغوسته
بيـــــايې د تنـــدي تبۍ لنـدی شولې
پاس له هســكو څوكـــونو نه ژوروته
ړنـــــــګی د وريځو قـــــافلې شولې

● ● ●

بـــــاد په مخه رتې دوورو اوښـــــان
ښكته، لا هم ښكته، مخ په ځوړوځي
خـــوړكې له نمجنو او لنـــــدو بوټو
څاځي ساړه څـــــاڅكې او په ترو ځي

● ● ●

پورته د اسمـــان د مخ په ګونځو كې
ورکــــه ده له سره د نـــــرمۍ مخه
دم په دم بنــــدېږي تـــودو سيمـو ته
لاره د رمـــــو او د كېـــږدۍ مخه

● ● ●

وریځو ړنګې کړې د نجات نښې
واورو د لاروو پښې ترلې دي
لړو د ماښام په ګونګه خره کې
غروکې د شپنو لارې وهلې دي

● ● ●

زه چې د دې سختو او سړو غرونو
یو د ورکو لارو مساپر یمه
زه د یاغي مینې د وزرو په وزر
دلته خپلو ورکو پسې سر یمه

● ● ●

زه چې په دې شپه کې له توپان سره
کندو کړنګونو کې خوځېږمه
هیله مې دغه ده خپلو هڅو ته
زه به خپلې مینې ته رسېږمه

● ● ●

یه په ویده لمر کې د شغلو حورې!
پرېږده چې په لیڅه دې سر کېږدم
مه تړه زما په مخ ور مه تړه!
شپه ډېره سړه ده او زه رېږدمه

● ● ●

(c) ketabton.com: The Digital Library

پرېږده چې د تا په تـــــــوده غېږه کې
دا د مـــــرګ دور کې شپه سبـــا کمه
پرېږده چې د مينې په مستيــــــــــو کې
دا د غـــــــرونو ورکه لار پيــــدا کمه

دمرغومی ۱۱ کابل۱۳۵۴

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځوان شاعر ته[1]

په د هېلمند د غور ځنګونو عطا
د یاغي سین د فریادونو عطا
د ویدو دښتو په سره سینه کې
د یو ملت د عذابونو عطا

• • •

د هر ماښام له وینو ډک ګوګل نه
ستا د خوږمن زړګی ناري اورم
د هر غمجن نسیم په ښکلی ژبه
ستا د دردونو اشاري اورم

• • •

د تارګو ته چې کوم ساز راځي
ما ته دغلته آواز راځي
ته د آغاز د لذتونو کافر
ما ته ارمان اوس د آغاز راځي

• • •

۱ ــ هادي عطایي

(c) ketabton.com: The Digital Library

د سپرې شپې په اوسیـــــلو کې ولی
مـــا ته رالیـــــږي دا سپرې ساوې
دا د ناصورو ځیــــــګرونو ځګېروي
دا د پیـــــریو دغمــــــــونو ناوې

• • •

ته وایي وسوم ، زه دې سوی غـــواړم
چې سوی نه وي خو پتنـــګ نه وي
ته د حـــــــرمان په چـړو ژوبل نه یې
چې ژوبل نه وي خو د جنـــګ نه وي

• • •

په آرامـــــۍ کې دې زوال وینـــــم
شاعره ګــــــوره چې خـــراب نشي
یاغي څپه شه د دریــــاب په زړه کې
ګــــــردابه ګـــوره چې سراب نشي

• • •

شرم دی شرم د ســـارا اغــــــزي ته
چې رنـــګ او عطر د ګـــلانو لري
پیغور پیغور دی د توپــــــــان مرغه ته
چې لطــــافت د بلبـــــــــلانو لري

• • •

سلیمان لایق

(c) ketabton.com: The Digital Library

کــله چې ونښېــږي تــــــورې شپې
کــله چې وځــېــږي خـــــړې لړې
کــله چې وایښی سپینـــــکی څګونه
کـــله چې وځبی دغــــــــرونو تړې

• • •

کــله چې ووزي له یاغي وریځـــــــو
د قهـــــــرجنو تنـــــــــــدرونو آواز
کــله چې یو شي د دریاب کړیـــــکو
په یرغلــــــو کې د برېښنـــــاوو پرواز

• • •

هله دریاب ، دریاب دریاب ښـــکاري
د قدرتو د عظمتـــــــــونو زانــــــګو
ستر برېښی ، ښـکلی او ژوندی برېښي
د حرکت او بدلـــــــــونو زانــــــګو

• • •

همدې یاغی، یاغی، یاغی ته ګـــــوره
څومــــــــره قوي او هیبتناک ښـکاري
رعب او ویره او پرتـــــــــــم خوروي
آزاد او ښــــــکلی او بېباک ښکاري

• • •

سلیمان لایق

(c) ketabton.com: The Digital Library

ته هم دریاب یا د دریـــــاب زوی شه
د سره هېلمنـــد د سیــــلاوونو شاعر
یا د وطن د سوځـــــــونکو ورځـو
د یرغــــــــلونو ، ګـــردشونو شاعر

• • •

شه د ساړه رغــلی په مړو ایـــرو کې
د بیا لمبــــــو د بلېـــــدو هادي
شه د څپو د شوګیــــــریو همـــراز
شه د هېلمنـــــــد د ترانـــو هـادي

• • •

هېلمنـد خو مست دی ، دمستیو شاعر
زمــــوږ د هیلــــو د هستیو شاعر
د زمـــــــانې د سرکشـانو سرکش
د دې وطن د بدمستیــــــــو شاعر

• • •

لکه له زغـــــــرو تبنتېدلی ښامـــار
له هـــــرې تیـــږې سره تن وهی
په هـــره پرښه بانـــــدې خوله لګوي
نویو سیـــــــــلونو ته لمـــن وهي

• • •

سلیمان لایق

(c) ketabton.com: The Digital Library

دی د محمـــــود د حمـــاسو شاعر
دی دمسعـــــود د تلـــوسو شاعر
دی د آسمـــــان د تنـــدرونو ویاند
دی د سرو وینــــــو د کاسو شاعر

● ● ●

دی د افغـــان د عظمتـــونو راوي
دی د میـــرویس د یرغـــلونو راوي
دی په ایـــران کې د هوتـــکو وړونو
د ترخــــو مانو او مـــرګونو راوي

● ● ●

دی د وطن د کـــــــړاوونو نـــاره
دی د تاریـــــخ د مرســـلانو امیر
دی د جهـــان د حواثو نهنـــــګ
دی د زمـــان د آسمانونو قجیـــر

● ● ●

دی د کـــــلونو په تیـــاره تونل کې
په سختــــو لارو د مـــزلونو هادي
دی د پیـــړیو په ستومـــــانه زړه کې
په اوږدو شپـــــو کې د صبرونو هادي

● ● ●

سلیمان لایق

(c) ketabton.com: The Digital Library

که ته رښتیـــــاېي د هېلمنـــــــد شاعر
د یاغی سین د غـــــــورځنګونو هادي
نو د پیـــــړۍ په کــــــر کېچنه لار کې
شه د زلمــــــو د ارمـــــــانو هادي

• • •

ورځه راویښ که د غضب بـــــــادونه
په سپین میـــــــدان شه د توپان هادي
ورځه مــــــــاڼو شه ، د نجـــات ماڼو
په سختــــــــو لارو د انســـان هادي

• • •

بانـــدې راووزه د جــــــګړې ډګر ته
لویــــــو ننګونو ته قــــــوت ورکــړه
له کـــــــلکو کارو سره وجنــــګېږه
ځـــــــوانو موجـــونو ته طاقت ورکه

• • •

د دښت بادون چې ځګــــــرېږي عبث
ورکـــــه دا ته د جنــــــــــګېدو ژبه
د دې بیـــــدیاوو د خـــــورو پرګنــو
د ویښېــــــــدو او جګېـــــــدو ژبه

• • •

سلیمان لایق

(c) ketabton.com: The Digital Library

دې تورو تورو غــــــرو ته وغـــــږوه
دخپـــــلې سرې فلسفې سره شعرونه
دغـــو سږو خـــــــاورو ته ننه بـاسه
لــــکه د اور غـــوندې تاوده شعرونه

● ● ●

دې کښـــو خلکـــــو ته غوږونه ورکه
پرېږده چې واورې د توپـــــــــان آواز
دا له جهـــــــــانه يتيم شـــوی وطن
پرېږده چې واورې د جهـــــــان آواز

● ● ●

شې د ځپـــــــو د يرغـــــــلونو وطن
د انقــــــــلاب د ارمــــــانونو وطن
د تنــــــدرونو تر اورونــــــــو لاندې
د نوې ژونــــــــد د تـــــکلونو وطن

دزمری ۱۰ کابل ۱۳۵۴

(c) ketabton.com: The Digital Library

یه خلکو خلکو

(دوهمه ترانه)

یه خــلکو ! خــلکو ! دوطن خلکو !
یه د دې غـــــــرونو مبــــــارزانو
آیا در رسي شور د مـــــــــوجونو
په شپه کې چیغې د مــــــانهو ګانو

● ● ●

د وطن غیــــــــږه پرون بستــــــر ؤ
خو اوس د وینــو ، یاغي دریاب شو
پکې ډوبیــــــــږي هر یو نــــاولی
هغه چې خصـــــــم د انقلاب شو

● ● ●

اوس تربنه تبنتي په بیـــــړه بیـــړه
څوک چې د خوښو ورځو یاران وو
په سرو لمبــــــو کې ورته ولاړ دی
څوک چې د خلکو خدمتــګاران وو

● ● ●

سلیمان لایق

(c) ketabton.com: The Digital Library

کیږدۍ

ښه ده چې ځمکه په لړزېــــدو شوه
ښه ده چې پای شوې تورې چوپیاوې
ښه ده چې پراخه شو میــدان د منـډو
ښه ده چې یو شوې تــــولې ژړاوې

● ● ●

اوس خونړۍ شوې د وطن او ښـــکې
پکې نسکــــور د زور بېــرۍ شوې
د شهــزادګیــو د سرو غـــــروندې
د ماتېـــدونکو غاړو کـــړۍ شوې

● ● ●

وطن راویښ شو خـــلک جنګېږي
هـــره ورمه یې د ننــــګ نغمه ده
د خــــــاورې هــــره ذره تبجنه
د نېـــــکو، بدو تر مینــځ جــګړه ده

● ● ●

اوس راژوندې شو مــــړه آوازونه
دا د پېــــــړیو چوب فریــــادونه
دا په ګــوګل کې د اور بخـــــرکې
پټ غضبـــــونه، پاک کســــاتونه

● ● ●

سلیمان لایق

(c) ketabton.com: The Digital Library

د اور په سین کې اوس لامبوزن شو
هغه چې هسې نقش زمین ؤ
د لوخو تورو ، میدان ته ووت
کوم چې د مخې ، تماشا بین ؤ

● ● ●

پرېږده چې لوړ شي، آواز د تندر
پرېږده چې ووزي ، دوینو لارې
پرېږده چې لنډ شي، پرېږده چې پرې شي
دا تور لاسونه ، نا روا چارې

● ● ●

دا به وطن ته د عزت نوم شي
دا به د خلکو دژوند مضمون شي
دا به یوه لاره د قربانۍ شي
دا به د ځمکې یو نوی یون شي

● ● ●

دا به راوینښ کړي ، ویده ننګونه
دا به بیدار کړي ، پټ غیرتونه
دا به رواج کړي ، نوی نرخونه
دا به رښا کړي ، د بزکر خونه

● ● ●

سلیمان لایق

(c) ketabton.com: The Digital Library

ورسره ځغـــله، تر څو چې ځغـلې
دا سوځـــــوونکې د اور سېـلونه
ورسره لـــوبه، څومـــره چې لوبې
دا د سرکشـــو ، څپـــــو سېـلونه

• • •

دا سنــــګرونه، دا سنــــــګرونه
د اور واټـــونه، د وينـــو لارې
دا تمامېــــــږي، دا هــــــوارېږي
د سر په لـــــوبه، نه قـــــلارې

• • •

پښه پخه ږده ، وارخطـــــــا نشي
دا د مېــــــرانو، لومــړنی باب دی
په دې کې نشي ، د ناز خــــوبونه
دا انقـــلاب دی، دا انقـــلاب دی[1]

۱۳۶۰ر۸ر۴

---

۱ ــ د (یه خلکو خلکو) «دوهمه ترانه» په دوهم چاپ کې زیاته شوې ده.

Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library